

Dokumentnamn Bilaga Regional Samverkansgrupp Hälsa			
Skapad av Jolanda van Vliet, vice-ordf Vårdsamverkan Skåne	Dokumentägare Ord/vice Vårdsamverkan Skåne	Typ av dokument Bilaga med bakgrundsbeskrivning till förslag Regional Samverkansgrupp Hälsa	
Fastställt av Central Tjänstemannaberedning	Fastställt datum	Giltig t o m	Reviderad datum

Bakgrundsbeskrivning till förslag på uppdrag och sammansättning Regional Samverkansgrupp hälsa

För att utveckla hälsa, vård och omsorg för invånarna i Skåne har de skånska kommunerna och Region Skåne 2016 slutit ett Avtal om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården i Skåne ¹(HS-avtalet). I avtalet finns en särskild Utvecklingsdel där samverkan mellan sjukvårdshuvudmännen definieras utifrån målgrupper och utvecklingsområden. Utvecklingsdelen utgörs sedan 2021 av den i Vårdsamverkan Skåne gemensamt framtagna målbild och handlingsplan för God och Nära Vård 2022-2025², som är kopplad till överenskommelsen God och Nära vård mellan Skånes Kommuner och Regioner (SKR) och staten. Förebyggande och hälsofrämjande insatser är ett av sex arbetsområden som är prioriterad i Vårdsamverkans Skånes handlingsplan 2022-25 för att nå den Skånegemensamma målbilden "Möt personen där den är". Ett annat och nära relaterat arbetsområde som prioriteras i Vårdsamverkan Skånes handlingsplan är Barn och ungas hälsa.

Varför fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser i Vårdsamverkan Skåne?

Hälsofrämjande och förebyggande insatser handlar om att stärka det friska, att tidigt identifiera och minska risker för ohälsa, och förhindra återinsjuknande. Hälsofrämjande och förebyggande insatser syftar till att få en bättre och mer jämlik hälsa bland våra invånare samtidigt som de bidrar till ett mer ändamålsenligt och effektivt resursutnyttjande och därmed till att möta våra gemensamma samhällsutmaningarna såsom till exempel den demografiska utvecklingen och kompetensförsörjning. Samhället i stort och inte minst hälso- och sjukvården, har en viktig roll både i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet, men i och med att invånarnas hälsa kan påverkas av fler aktörer inom andra samhällsarenor än hälso- och sjukvård (se bild 1), handlar det hälsofrämjande och förebyggande arbetet även om att samverka med aktörer i andra delar av samhället och ta vara på andra kompetenser.

¹ <https://vardsamverkanskane.se/wp-content/uploads/sites/25/2022/09/avtal-om-ansvarsfordelning-och-utveckling-avseende-halso-och-sjukvarden-i-skane.pdf>

² <https://vardsamverkanskane.se/wp-content/uploads/sites/25/2021/10/Malbild-handlingsplan-Nara-var-d-HS-avtal-24-sept.pdf>

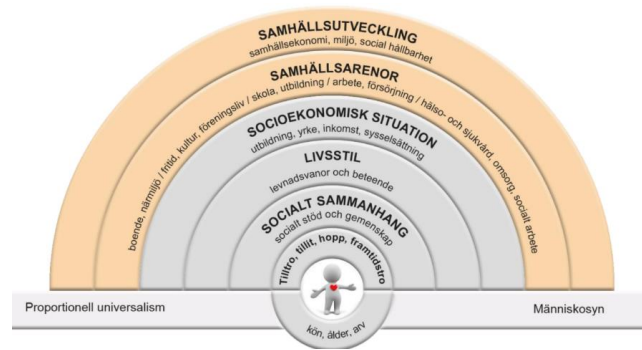

Bild 1. Modellen för jämlik hälsa, 2014; baserad på hälsans bestämningfaktorer av Dahlgren och Whitehead, 1991. Orange färg markerar de samhälleliga förutsättningar som är avgörande för de individuella (grå) bestämningfaktorererna för hälsa

Ett bra och viktigt exempel som också lyfts i vår skånegemensamma handlingsplan som ett prioriterat arbetsområde är Barn och ungas hälsa. För att nå bästa möjliga resultat för barn och ungas hälsa behövs ett starkt fokus på att främja hälsa och förebygga ohälsa, och insatser från kommunal och regional verksamhet. Skolan är ett exempel på en arena där det finns kompetens, pågående arbete och möjlighet att nå och arbeta med denna målgrupp, men som idag inte är inkluderad i större utsträckning i vår ordinarie samverkanstruktur.

Etablera samverkanstruktur för hälsa – en del i aktivitets- och tidsplanen för God och Nära Vård

Inom Vårdsamverkanstrukturen har det hälsofrämjande och förebyggande arbetet, riktat till alla ålders- och behovsgrupper, identifierats som ett viktigt och prioriterat utvecklingsområde. Inom arbetsområde Förebyggande och hälsofrämjande insatser i ovan nämnda gemensamma handlingsplanen för God och Nära Vård² anges därför följande aktiviteter i den tillhörande aktivitets- och tidsplan 2022-25³:

1. Inom ramen för Vårdsamverkan Skåne etableras en **samverkanstruktur för hälsa**
2. Ta fram en aktivitets- och tidplan för hälsoarbetet, med särskilt fokus på barn och unga
3. Implementera strukturerade riskbedömningar och uppföljningar avseende fallprevention

I aktivitets- och tidsplanen³ lyfts inom arbetsområde Barn och ungas hälsa pågående projekt i Skåne som avser samverkan kring barn och ungas hälsa som är av största vikt att utvecklas vidare och förstärks i och genom samverkan:

1. Växa tryggt - föräldraskapsstöd i samverkan. Växa tryggt är ett utökat hembesöksprogram för förstföderskor
 - a. Inkludering av fler kommuner och verksamheter för att breddinföra, men också vidareutveckla modellen i ordinarie drift.
2. Tidiga och samordnade insatser (TSI) barn och unga ska få insatser i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling. Insatserna ska vara organiserade som en väl fungerande helhet ur barnets eller den unges perspektiv och det är viktigt att barnet och den unge får vara delaktig
 - a. Inkludering av fler kommuner och regionala verksamheter.
 - b. Fortsätta med kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan kommunerna och regionala verksamheter.

³ <https://vardsamverkanskane.se/wp-content/uploads/sites/25/2022/03/Vardsamverkan-Skane-Aktivitets-och-tidsplan-220222.pdf>

- c. Arbetet med TSI går in i den nya strukturen Regional Samverkansgrupp Hälsa

Förslag på Regional samverkansgrupp för hälsa

Som ett första steg i etablering av en Skånegemensam samverkansstruktur för hälsa (punkt 1 ovan) och med utgångspunkt från de andra berörda aktiviteter (punkt 2-5) förslås en *regional samverkansgrupp för hälsa* motsvarande andra regionala samverkansgrupper som utses av och hålls samman av centrala tjänstemannaberedningen ([Samverkanstruktur - Vårdsamverkan Skåne \(xn--vrdsamverkanskne-dobn.se\)](http://www.samverkan-skane.se)):

Det är många kompetenser, nyckelpersoner och verksamheter som behöver finnas framöver i en etablerad Skånegemensam samverkansstruktur för hälsa för att åstadkomma ett kraftfullt hälsofrämjande och förebyggande arbete i hela Skåne, för att få en bättre och mer jämlik hälsa bland våra invånare och för att bidra till ett mer ändamålsenligt och effektivt resursutnyttjande. Samtidigt finns det redan idag strukturer, grupperingar och pågående hälsoarbeten i samverkan där många olika specialistkompetenser, nyckelpersoner och verksamheter inom hälsoområdet finns med. De bör därför i första hand kartläggas av den *regionala samverkansgruppen för hälsa*, för att kunna kopplas samman till en Skånegemensam samverkansstruktur för hälsa, men också för att kunna identifiera vilka delar i strukturen för ett kraftfullt hälsofrämjande och förebyggande arbete i Skåne som saknas idag.

Den *regionala samverkansgruppen för hälsa* föreslås vara den samordnade ingången och bereda ärenden till central tjänstemannaberedning gällande samverkan för att främja psykisk och fysisk hälsa, och förebygga ohälsa i alla ålders- och behovsgrupper. Detta uppdrag påverkar kompetenserna i den *regionala samverkansgruppen för hälsa*, men kan även ha konsekvenser för kompetenser och funktioner i den centrala tjänstemannaberedningen och central samverkan, men även på delregional nivå, för att kunna ta emot, diskutera och ta beslut i dessa ärenden. En konsekvensbeskrivning för hur vi i vår vårdsamverkanstruktur som idag främst består av tjänstepersoner och politiker inom vård, omsorg och socialt arbete får bäst kraft i det hälsofrämjande arbetet i alla ålders- och behovsgrupper föreslås.

I den *regionala samverkansgruppen för hälsa* – som förutom samordnande och beredande blir den sammanhållande funktion för den kommande Skånegemensamma samverkansstrukturen för hälsa - behöver det därför finnas en bred generalistkompetens kring frågorna och kunskaper kring pågående hälsoarbete och samverkansstrukturer i Skåne. Det kan handla om generalister inom det hälsofrämjande och förebyggande arbete inom hälso- och sjukvård, vård och omsorg, socialtjänst och skola/elevhälsa, men också om funktioner med övergripande ansvar för folkhälsoarbete, hållbarhet- eller trygghetsfrågor, samverkan med idéburen sektor, kultur och fritid, arbetsliv och försörjning, boende, närmiljö eller stadsplanering.

För att kunna implementera eller sprida initiativ såsom TSI, Växa Tryggt, familjecentraler eller riskbedömningar och uppföljning avseende fallprevention enligt vår Skånegemensamma handlings- och aktivitetsplan för God och Nära Vård kan det framöver även bli aktuellt med funktioner såsom till exempel utvecklingsledare, verksamhetsutvecklare eller statistiker i såväl den regionala samverkansgruppen för hälsa som i den etablerade samverkansstrukturen för hälsa. Det får en gapanalys utifrån kartläggningen visa.

Samtidigt som en bred generalistkompetens är det viktigt med en delregional och geografisk förankring i sammansättningen i gruppen för att få kraft i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet för en bättre och mer jämlik hälsa i hela Skåne